

טלטול שיירי פתילות ביום טוב

או יעשה פתילות חדשות מבחול לצורך י"ט שני ולא יסמוך על הפתילות הישנות הנותרות מי"ט ראשון

דעת ר"י שאין זה נקרא הכנה ואינו דומה לביצה שהוכנה ביו"ט שאסורה בשבת למחרתה כיון שהביצה לא היתה בעולם כלל משא"כ הפתילה שכבר היתה בעולם.

7. מרדכי מסכת ביצה פרק ביצה רמז תרמד

ור"י פ' דתלמוד שלנו אינו חושב זה הכנה כיון שגוף הפתילה ועצי המדורה בעולם והוי כמו אפייה ובישול דפירש' לעיל גבי ואין י"ט מכין לשבת דלא ימיקרי הכנה כיון שאינו מתקן אלא דבר שישנו בעולם כבר ונראה דע"ז סמכו העולם לחזור ולהדליקה בשבת אחר י"ט או בי"ט אחר שבת

וכן פוסק הרמ"א להקל בזה שאין בזה חשש הכנה.

8. שולחן ערוך אור"ח הלכות יום טוב סימן תקא סעיף ז

הגה: ...ולפידים שנשארו מי"ט ראשון, שכבו, מותר לחזור ולהדליקם אפילו בי"ט שני של ראש השנה או יום טוב אחר שבת.

המשנ"ב נטה להחמיר כשאפשר כדברי ספר התרומה

9. משנה ברורה סימן תקא ס"ק לד

והנה אף דהרמ"א סתם כדעת המקילין מטעם דרבו המתירין מ"מ לכתחלה טוב ונכון לצאת ידי הכל דהיינו להכין מבעוד יום פתילות חדשות שיהיו על יום טוב ואם לא הכין יראה עכ"פ להדליק הפתילות מצד השני: (אמנם הא"ר והפ"ר"ח כתבו להקל כרמ"א. והט"ז אסר אפילו מצד שני.)

ערוה"ש מעיר שדין הפתילות בימינו שונה כיון שאין הן נעשות קלות יותר להדלקה בכך שהדליקו בהן וכבו

10. ערוך השולחן אורח חיים סימן תקא סעיף טז

אמנם בפתילות שלנו אין חילוק בין לא נדלקו ובין נדלקו וכבו ולכן אצלנו פשיטא שמתיר: (כל שדרך הדליקם שוב שאחרת הם מוקצים כדלעיל)

טלטול מוקצה לצורך אוכל נפש

בגמרא משמע שעלי ומדוכה הם מוקצה מחמת חסרון כיס ובכל זאת התירו לטלטל אותם לצורך שמחת יום טוב

11. תלמוד בבלי מסכת שבת דף קכב עמוד ב - קכג עמוד א

רבה אמר שמותר לטלטל כלי שמלאכתו לאיסור לצורך גופו ואביו מקשה עליו מעלי איתביה: בית שמאי אומרים: אין נוטלין את העלי (דף עב וכד' - כעין קרש קציצה) לקצב עליו בשר, ובית הלל מתירין. ושון, שאם קצב עליו בשר שעשה לצורך שמחת יום טוב - שאסור לטלטלו! דהאי דקשרו בית הלל משום שמחת יום טוב קשרו, אלמא משום דעלי מלאכתו לאיסור לכתושה טרגים וטיסני וקליפת עגים לענד זהו עוונתו - אסור סבר לשנויי ליה כרבי נחמיה, כיון דשמעה להא דאמר רב חיינא בר שלמיא משמיה דרב: הכל מודים בסיכי זיירי ומזורי כלי כבעין הן, ורבינו הלוי פירש: כלי אורגין דכיון דקפיד עלייהו האומן, שלא יתכללו ושלל יתעקמו - מייחד להו מקום, הני נמי עלי ומזוכה: מייחד להו מקום. ולכן אסורים בטלטול והותרו רק לקצוב בשר מפני שמחת יום טוב.

מעמד פתילות שהודלקו

לגבי מוקצה מחמת גופו כגון אבנים כותב השולחן ערוך שלא די שראויים למלאכה כדי להחזיר את טלטולם כיון שאין עליהם שם כלי ואינם מאכל

1. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שח סעיף ז

צורות או אבנים אף על פי שראויים לכסות בהם כלי, אסור לטלטלם

המג"א כותב שגם שברי פתילות נחשבים כאבן שאסור לטלטלם

2. מגן אברהם סימן שח ס"ק יח

פתילה שלימה מקרי כלי ושברי פתילה מקרי צורות

המחצה"ש מוסיף שכל שראוי לשימוש נקרא עדיין שלם

3. מחצית השקל אורח חיים סימן שח ס"ק יח

פתילה שלמה הוא לאו דוקא, אלא אפילו כבר הודלקה וחסר ממנו מעט, אם נשאר כל כך שעדיין ראוי לפתילה קרי לה שלמה.

אמנם פתילות שלנו שבסיום הדלקתם נספגות במים שהיו בכוס להגביה את השמן בד"כ כבר לא ראויים להדלקה מספיגת המים

המשנ"ב מוסיף שכל מה שאמרנו שפתילה הראויה להדלקה אינה מוקצה היא דווקא כשהיא גם מיועדת עדיין להדלקה. ואחרת דינה כאבן. ומשמע שמקום שדרך לזרוק הפתילות במצבם הנוכחי הן מוקצה.

4. משנה ברורה סימן שח ס"ק לד

אבל שברי פתילה שאינם עומדים עוד להדלקה בנר הרי הן כצורות ואבנים שאסור לטלטלן אפילו לצורך גופן ומקומן

וכעין זה מביא בש"כ לגבי אריות וכלים שנמצאות במצב שאין דרך להשתמש בהם שוב שהם מוקצה

5. שמירת שבת כהלכתה פרק כב אות נג

נג. שקית אריזה הנזרקה לאחר השימוש וכן שקית - חלב שרוקנה מן החלב שבה, אף על פי שנשאר דבוק בתוך השקית מן השומן של החלב, מכל מקום כיון שאין דרך בני אדם להשתמש בהם, הרי הם אסורים בטלטול, והוא הדין לגבי כלים חד - פעמיים שאינם ראויים עוד לשימוש, ומכל מקום מותר להסירם מן השולחן בגמר השימוש ככל גרף של רעי.

חשש הכנה בהטבת הפתילות

קעת נדון בבית שדרכם לשוב ולהשתמש בפתילות ואינם מוקצה, האם יש חשש נוסף

ספר התרומה כיון שהכיבוי של הפתילה מטיב את הדלקתה והיא כבתה ביו"ט ראשון, אם נדליק קעת בפתילות נמצא שיו"ט ראשון הכין ליו"ט שני והוא אסור (והוא כעין ביצה שגמר הכנתה ביו"ט שאסור הכשנולדה בשבת שלאחר היו"ט, אע"פ שהאדם לא עשה דבר)

6. ספר התרומה הלכות שבת סימן רנג

פסק הלכה נראה לי דבשני י"ט של ר"ה או י"ט הסמוך לשבת לפניה אותן הפתילות שמדליק לצורך י"ט ראשון אם נכבו תחלה בי"ט, כבוי זה קרוי הכנה שהן טובות יותר להדליק ואסור להדליקן למחר בי"ט שני או לשבת דאין י"ט מכין לשבת וצריך להדליקן בחול ולכבותן בחול או מוכבות הן בחול וכי חוזר ומדליקן לצורך י"ט ראשון וכבו אחרי כן אין בכך כלום וחוזר ומדליקן לצורך י"ט שני

מסקנת המג"א לחלק בין מוקצה שהוא כלי שמוותר לטלטל אותו ולהשתמש בו לצורך אוכל נפש לבין מוקצה שאינו כלי שמוותר לטלטל אותו רק כדי להגיע לאוכל נפש

אמנם בהמשך הגמרא משמע שמדוכה היא רק כלי שמלאכתו לאיסור (וממילא מותר לצורך גופו ולכן אין לנו בגמ' הקודמת היתר של טלטול מוקצה ממש לצורך אוכל נפש)

12. תלמוד בבלי מסכת שבת דף קכד עמוד א

איתיביה אביי לרבא: מדוכה, אם יש בה שום - מטלטלין אותה, ואם לאו - אין מטלטלין אותה! - הכא במאי עסקינן - מחמה לצל. איתיביה: ושזין שאם קיצב עליו בשר שאסור לטלטלו! - הכא נמי מחמה לצל.

הרא"ש מביא מחלוקת ראשונים בדיון המדוכה האם היא מוקצה מחמת חסרון כוונת או כלי שמלאכתו לאיסור. ונוטה לומר שהיא מוקצה וממילא בדברי בית הלל יש לנו קולא לטלטל מוקצה לצורך אוכל נפש

13. רא"ש מסכת ביצה פרק א סימן טו

גמ' תנא ושזין שאם קצב עליו בשר שאסור לטלטלו והני מילי מחמה לצל אבל לצורך גופו ולצורך מקומו מותר כדאוקימנא לה בפרק כל הכלים (דף קכד א)

ור"י פי' דאפילו לצורך גופו ולצורך מקומו אסור. דבפרק כל הכלים (שם) מדמי ליה לסיכי זירי ומזורי ורבא מוקי ליה מחמה לצל. (כלומר שמדוכה היא מוקצה מחמת חסרון כוונת אוכל נפש וממילא היתר של בית הלל לטלטל הוא לצורך שמחת יום טוב)

והרב אלפס פסק כאוקימתא בתרייתא דרבא (שהמדוכה היא כלי שמלאכתו לאיסור וממילא מובן ההיתר של בית הלל לטלטל לצורך גופו ואין היתר מיוחד לטלטל מוקצה לצורך שמחת יום טוב)

ובירושלמי (הלכה ה) גרסינן דהא אמרה שלא לקצב עליו בשר. דהא הוא דאמר רבא בר חייא בר שלמיה בשם רב מודים חכמים לרבי נחמיה בזירי ומזורי ובוכנא. זירי דעצר ביה. מזורי דחביט ביה. בוכנא דכתיש ביה זה מוכיח כפר"י (שהמדוכה היא מוקצה מחמת חסרון כוונת אוכל נפש).

השו"ע פסק שמדוכה היא כלי שמלאכתו לאיסור ומשמע לכאורה שאין לנו היתר לטלטל מוקצה לצורך שמחת יום טוב

14. שולחן ערוך אור"ח הלכות יום טוב סימן תצט סעיף ה

עלי, שהוא דף עב וככד וכלי הוא, אלא שמלאכתו לאיסור לכתוש בו הריפות, מותר לטלטלו לקצב עליו בשר; ולאחר שקצב עליו אסור לטלטלו מחמה לצל, (אבל לצורך גופו ומקומו שרי).

אמנם המג"א כותב שגם כלי שהוא מוקצה ממש מותר לטלטל לצורך שמחת יום טוב ודברי הרי"ף שכתב שמדוכה היא מוקצה מחמת חסרון כוונת אוכל נפש לא סותרים את ההיתר העקרוני הזה לכלים אחרים (ואם מחצה"ש)

15. מגן אברהם סימן תצט ס"ק יא

יא שמלאכתו לאיסור. נ"ל דאפי' כלי המוקצה מחמת חסרון כוונת אוכל נפש לטלטלו לקצב עליו משום שמחת י"ט כמ"ש התו"פ פי"ז דשבת וכ"פ הי"ש"ש וגם הירוש' מסייע ליה אף הרי"ף לא נחלק עליו לדינא:

אמנם ברשב"א מובן להדיא שאם העלי היה מוקצה מחמת חסרון כוונת אוכל נפש לטלטלו אפילו לצורך הכנת האוכל (הובא בב"ה"ל וסיים וצ"ע לדינא)

16. עבודת הקודש בית מועד שער ב סימן ח

צט) נוטלין את העלי לקצב עליו בשר ואף על פי שמלאכתו לאיסור, שכל הכלים אף על פי שמלאכתן לאיסור ניטלין לצורך גופן ולצורך מקומן חוץ מאותן שמנו חכמים שמייחדן ומקצן למלאכתן מפני חסרון כוונת.

אמנם הרמ"א כותב להדיא להיתר לטלטל מוקצה לצורך אוכל נפש

17. שולחן ערוך אור"ח הלכות יום טוב סימן תקט סעיף ז

הגה:..ומותר לטלטל מוקצה לצורך אוכל נפש ושמחת יום טוב, (מרדכי פ' בכל מערבין וב"י בשם התוספות פ"ק דביצה).

18. מגן אברהם סימן תקט ס"ק טו

טו ומותר לטלטל מוקצה. שאנו מסיקין ע"ג אפר שהוסק בי"ט^ז ומטלטלין אותו לצורך אוכל נפש לכסות הפשטיד' (מרדכי) (ושם כתב רק להיתר 'כדי לקחת האוכל'. ראה ב"י תקיח)

ויש לתמוה למה לא התירו לשחוט לכתחילה^א לכסות באפר שהוסק ביום טוב וצ"ע (ב"י סי' תקי"ח)

וביש"ש פ"ג סכ"א כ' דוקא מה שצריך ליה טובא מותר משום שמחת י"ט אבל לא בכל אוכל נפש דאל"כ ביצ' ודגים ופירות שנתלשו בי"ט^א אמאי אסירי עכ"ל וצ"ע דאטו פשטיד"א צריך לו יותר מדגים וע"ק דהא כתבו דמותר לטלטל אבנים ועפר המונחים לפני פירות^ז. כדי לאכול הפירות אף על פי שא"צ להם כ"כ

... וע"ק דהא כתבו דמותר לטלטל אבנים ועפר המונחים לפני פירות כדי לאכול הפירות אף על פי שא"צ להם כ"כ

לכן נ"ל שמותר לטלטל המוקצה בשביל אוכל נפש אבל אסור לאכלו ולהשתמש בו

וכ"מ בתוס' סוף דף ל"א שכתבו דטלטול מוקצה התירו משום אוכל נפש וכ"מ סי' תק"א ס"ג ותק"ב ס"ג דאסור לבשל בעצי מוקצה וכ"מ סי' תק"ז ס"ב דאסור להסיק בעצים שנשרו אפילו אין לו עצים אחרים ...

ומה שהתירו לטלטל עלי לקצב עליו בשר היינו לפי שהוא כלי כמ"ש ססי' תצ"ט (כלומר הגם שהוא מוקצה מחמת חסרון כוונת אוכל נפש ולכן מותר לצורך אוכל נפש גם להשתמש. מחצה"ש)

סיכום המג"א

מוקצה שהוא כלי – מותר לטלטל ולהשתמש לצורך אוכל נפש.

מוקצה שאינו כלי כגון אבנים – מותר לטלטל לצורך הגעה לאוכל נפש אבל אסור להשתמש בהם.

וכ"כ במשנ"ב (א): מותר לטלטל האפר כדי לאפות במקומו או לטלטל האבנים המונחים על הפירות כדי לאכול הפירות אבל לאכול או ליהנות מדבר המוקצה גופא כגון להסיק במוקצה וכה"ג אסור:

הדין למעשה בפתיחות בימינו

וע"ק"א כותב להיתר לטלטל פתיחות להוציאם כיון שהם צורך הסעודה

19. רבי עקיבא איגר אורח חיים סימן תקא סעיף ז

[ט"ז בא"ד] בהא וודאי נסמוך על המקילים. לענ"ד לטלטל להוציא הפתילה הישנה מפני חדשה היא היתר גמור דטלטול מוקצה לצורך אוכל נפש בלי שימוש קיי"ל דשרי כדלקמן ססי' תק"ט:

הרב קרליץ כותב שגם היום שיש חשמל הנרות מוסיפים כבוד יום טוב אם ניכר שעושים ריבוי אור

20. חוט שני יום טוב עמוד מג

ואף בזמנינו בבית שיש בו אור חשמל אם יש בהדלקת הנרות כבוד יום טוב ע"י הנרות שיש ריבוי אור מהנרות והשפעתם ניכרת כמו שנתבאר לעיל מותר להדליקם והרי הוא היתר גמור ואין לחלק ולומר דבמקום שיש אור חשמל אמנם עצם הדלקת הנרות חשיב צורך יום טוב אך לא נחשב

טלטול מן הצד לצורך דבר המותר

בגמרא לענין מת מובא שטלטל מהצד אסור ככל שטלטל

24. תלמוד בבלי מסכת שבת דף מג עמוד ב

לגבי טלטול של מת על ידי העברה, ממיטה ממיטה כותבת הגמרא דכולי עלמא - טלטול מן הצד שמיה טלטול

התוספות מביאים רשימת מקרים בהם הגמרא התירה טלטול מהצד. ומחלק שטלטול מהצד מותר רק לצורך דבר המותר

25. תוספות מסכת שבת דף מג עמוד ב

וקשה לר"י דבריש כל הכלים (לקמן כג.). פסיק רב נחמן כר' אלעזר בן תדאי דקסבר לא שמיה טלטול וע"ק...

ואומר ר"י דיש לחלק דהכא עיקר הטלטול לצורך מת ולא דמי לכל הנהו שעושה עיקר הטלטול לצורך כר וחבית ולא לצורך מעות ואבן.

וכן כתב הרמב"ם והסביר שטלטול מהצד אפשרי בסמוכים או בזה על זה

26. רמב"ם הלכות שבת פרק כה הלכה יד

שני דברים אחד אסור לטלטלו ואחד מותר לטלטלו והן סמוכים זה לזה או זה על זה או זה בזה ובזמן שמתלטלין אחד מהן יטלטל השני, אם היה צריך לדבר שמוותר לטלטלו מטלטלו ואף על פי שדבר האסור מיטלטל עמו, ואם היה צריך לטלטל דבר האסור לא יטלטלנו באותו דבר המותר.

וכן פסק השו"ע להתיר טלטול מן הצד לצורך דבר המותר

27. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שיא סעיף ח

טלטול מן הצד לצורך דבר המותר, מותר. הלכך צנון שטמן בארץ ומקצת עליו מגולים ולא השריש וגם לא נתכוין לזריעה, נוטלו אף על פי שבנטילתו מזיז עפר ממקומו

המשנ"ב מסביר שטעם ההיתר הוא משום טלטול מן הצד לצורך דבר המותר וכן מותר לגרוו עם סכין

28. משנה ברורה סימן שח ס"ק קטו

(קטו) מנער את הטבלא - הוא דף המונח על השלחן כדי לשום עליו הלחם וה"ה מפה הפרוסה וטעם ההיתר הוא כיון דלא מטלטלו בידים. וה"ה אם מעבירים ע"י דבר אחר כגון שהוא מגרר אותם ע"י סכין מן המפה דמותר אם הוא צריך להשתמש במקום שמונח שם העצמות והקליפין דזה מקרי טלטול מן הצד וש"י אם הוא לצורך דבר המותר וכדלקמן בסימן שי"א ס"ח.

ואם נתקבצו הרבה יחד ומאוס עליו להניחן כך על השלחן מותר להעבירן בידיים דהווי ליה לדידיה כגרף של רעי [כן משמע בגמרא ע"ש]:

לדעת החזון איש אין היתר לגרוו עם סכין כיון שעיקר הטלטול הוא בשביל המוקצה

29. חזון איש אורח חיים, מועד סימן מז אות יד

והט"ו סי' ש"ח ס"ק י"ח התיר לגרר מוקצה בסכין, וחשיב לה טלטול מן הצד לצורך מקומו, מיהו י"ל דזה לא מקרי טלטול מן הצד לצורך דבר המותר דלא אמרו אלא בשכח אבן בכלי דמטלטל הכלי עם האבן, דשם הטלטול על הכלי, אבל הכא עיקר הטלטול בשביל המוקצה, אף שכונתו לנקות השלחן אסור, והא דתנן קמ"ב ב' היתה עליו לשלשת מקנחה בסמרטוט ולא אסרינן משום טלטול מוקצה, התם מתבטלת בקינוח, ועוד דהוי כגרף של רעי דשרי.

כאוכל נפש זה אינו דהא בהא תליא ושפיר מיקרי צורך כאוכל נפש והרי הוא היתר גמור.

אמנם הגרש"ז א"ה הסתפק בהיתר זה במציאות שהבית מלא אורה, כיון שאינה אוכל נפש ממש ולכן תנאי להתרת מלאכה היא שיהיה בה צורך ממשי ליום טוב

21. שמירת שבת כהלכתה - הערות פרק יג הערה (פו)

ושמעתי מהגרש"ז אויערבך זצ"ל, דמה שהרע"א מתיר הוא משום דריבוי אור חשיב ממש כאו"נ דמותר גם לב"ש דלא ס"ל הכלל של מתוך, ולכן מותר לטלטל מוקצה עבור כך. אולם כשהבית מלא אורה ומדליקין נרות רק משום כבוד יום טוב, אפשר דאסור, כי אין זה ממש או"נ, דלא שרי אלא משום "מתוך" וממילא בזה כבר צריך שיהיה בו צורך ממש שאם הוא נר של בטלה אסור אע"פ שיש דין 'מתוך' בהבערה, ולכן אפשר דאסור לטלטל הפתילה שאינה ראויה לכלום.

בשלחן שלמה הביא סברא נוספת להקל שהגם שהנרות הם לא אוכל נפש הם עדיין מכשירי אוכל נפש ומותר לטלטל מוקצה עבורם

22. שלחן שלמה יום טוב חלק א עמוד קיד

ואפשר עוד להקל מחמת טעם אחר משום דאף אי לא חשיב הנאה זו אוכל נפש מ"מ מבואר בגמ' דעכ"פ מכשירי אוכל נפש מיהא הוי ועיין בשטמ"ק דף כ"ב ע"א שכתב כן להדיא וא"כ י"ל דכמו דשרי לטלטל את המוקצה לצורך או"נ ה"נ שרי גם לצורך מכשירין וכן כתב הה"י אדם בכלל ק א ה"ה דאם היה מונח מפתח של אוכלין בתיבה המיוחדת למעות ומונח בו מעות דהווי מוקצה אע"פ כ"מותר להוציא התיבה כדי ליקח ממנו המפתח משום דמותר לטלטל מוקצה לצורך או"נ וגם התוס' עצמם שהתירו היינו נמי במכשירין כמבואר בתום' ביצה דף ח' ע"א עייש"ה.

ובפסקי תשובות מביא סברא נוספת לטלטל שמר תהיה הפסקת חשמל ואז הנרות יהיו צורך אוכל נפש ממש כדברי רעק"א

23. פסקי תשובות הערות סימן תקא

6. ושור"ר בס"ה המועדים פ"ז הערה 10 שדן דבזמננו שיש מאור החשמל ואין הנרות עשויים לצורך אוכל נפש אלא לכבוד יום טוב וכנרות ביהכ"נ (ואם כן יהיה אסור לטלטל הפתילות),

אמנם למעשה נראה דאין לחשוש לסברא זו, עפ"י מש"כ לקמן סי' תקי"ד הערה 13 בשם הגרש"ז אויערבך שליט"א דגם להדלקת נרות בזמננו יש צורך כי יש ונפסק החשמל מחמת קלקול וכדו' ואז יש הנאה מאור הנרות, ועוד דכיון דאין מי שישב לסעודת יום טוב בלא להדליק נרות יום טוב, הרי זה כצורך או"נ, אף שבל"ז ג"כ אפשר לאכול לאור החשמל, מ"מ ריבוי אורה יש יותר הנאה לאדם ושמחת יום טוב בעת הסעודה - עיין מ"ב סי' תקי"ד סק"ל (ובסי' תק"ט הע' 38 בשם הגרש"ז א"ה דלדעת הגרע"א מותר לטלטל מוקצה גם לשאר הנאות הגוף), וכעין זה בשו"ת באר משה ח"ה סי' קע"ט.

- בשש"כ (י"ב כ) נטה להתיר אך בהערה הביא בשם הגרש"ז א"ה לאסור. וכ"כ באר"ח ש (יש הע' רפ"ה) לאסור.

סיכום להלכה

דין פתילות ישנות – פתילות ישנות שלא ראיות להדלקה או אפילו אם הם ראיות רק שאין דרך להדליקם שוב דינם כמוקצה מחמת גופו ואסורות בטלטול (משנ"ב שח לד).

טלטול מוקצה לצורך אוכל נפש – מוקצה שאינו כלי מותר לטלטלו רק על מנת להגיע לאוכל נפש כגון להסיר עפר או אבנים להגיע לפירות שמות רלטלטל מוקצה לצורך הגעה לאוכל נפש, אבל אסור לטלטלו על מנת להשתמש בו אפילו לצורך אוכל נפש לכן אין לקחת אבן על מנת להשתמש בה לייצב את המנגל (רמ"א תקט ז. משנ"ב תקט לא. חזו"ע ל).

מוקצה שהוא כלי מותר לטלטל אותו לצורך אוכל נפש ואף להשתמש בו לצורך כך. ולכן מותר לטלטל סכין יוקרתית שנמלח ורוצה להשתמש בה לחיתוך ירקות (מג"א תקט טו).

טלטול פתילות לצורך סעודה – כשרוצה להדליק נרות במקום סעודה וצריך לטלטל הפתילות הישנות, אם חשוך באותו מקום והנרות חיוניות לאכילה מותר לטלטל הפתילות. ואם המקום מואר נחלקו בזה הפוסקים שיש שהתירו ויש שאסרו ולכן יש לטלטלם מהצד כדלהלן.

טלטול הפתילות מן הצד - מותר להרים את הכוס עם הפתילה המוקצה ולשפוך את תוכנה לפח או לכיור.

וכן מותר לרוה"פ לגרור את הפתילה עם מזלג וכד' ולהפיל אותה בפח (משנ"ב שח קטו) ולהזו"א (מועד מז ד) אסור. וכן נראה להתיר להרים את הפתילה במזלג לזורקה בפח אך אין להניח את המזלג כשהפתילה עליה כיון שהוא מבטל כלי מהיכנו.

שעווה הדבוקה לפמוט – מותר להסיר ביום טוב שאריות שעווה שנטפו לתוך הפמוט וכן דיסקית המונחת בתוך כוסית זכוכית שמעכבות נחת נר אחר כיון שהיא בטלה לפמוט ואין בה איסור מוקצה. (ארח"ש יט רח) וגם אם נסתם הפמוט לגמרי אין בזה חשש מתקן (שש"כ יג מט ע"פ נשמת אדם צב א)